

— A Szovjetunió szocialista nemzeti a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet viszonyai között. (2. oldal).

— Fellendült a kultúrét a „Vörös Lobogó” gyárban. (2. oldal).

— Mezőgazdasági szakfolyamaton tanulnak a kollektivisták. (2. oldal).

— Két dolgozó paraszt — kétéltű életmód. (3. oldal).

— Mister Grey póruljárt. (4. oldal).

— Előkészületek a Legfelső Szovjet választására. (4. oldal).

— Moch volt francia belügyminiszter jelentése az „európai hadsereg”-ről. (4. oldal).

A szovjet nép nagyszerű győzelmei

Az elmúlt napokban jelent meg a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának felhívása az összes választókhöz: munkásokhoz, parasztokhoz és parasztnőkhöz, a szovjet értelmiségiekhez, a Szovjet Hadsereg és a tengeri hadiflotta katonáihoz. A szovjet nép ugyanis március 14-én választja meg képviselőit a Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetségének Legfelső Szovjetjébe.

A felhívás nagyszerű megvalósításokra, a Szovjetunió népeinek páratlan alkotómunkájából fakadó, ragyogó eredményekre mutat rá. A szovjet nép egyik nagy teljesítménye, hogy ujjaépítette a háború alatt elpusztított iparvállalatokat, városokat és falvakat, amelyeket a német fasiszta megszállók döntöttek romba. Alig néhány év telt el azóta, hogy a dicsőséges Szovjet Hadsereg katonái pozdorjává zúzták a hitleri német fasiszta hadigépezetet és újjáépített, legújabb technikával felszerelt iparvállalatok újból elfoglalták helyüket a szocialista iparban. Ujjászülettek azok a városok és falvak, amelyeket a betolakodott ellenség felperzselt. A felhívás ezzel kapcsolatban rámutat „Mindez óriási erőfeszítésekre került, erőnk és eszközeink teljes megfeszítését tette szükségesé, de végül is mindezt valóra váltottuk! A kommunista párt és a szovjet kormány vasakarata, népünk hősie, önfeláldozó munkája legyőzték minden nehézséget és újból bebizonyította a szovjet rendszer nagy életerejét.”

A szovjet nép rohamosan és feltartóztat-hatatlanul halad előre és messze magamögött hagyta azt a gazdasági színvonalat, amelyet akkor ért el, amikor a háború megszakította békés építőmunkáját. A Szovjetunió Legfelső Szovjetjének legutóbbi választásai 1950-ben zajlottak le, a negyedik ötéves terv (a háború utáni első ötéves terv) utolsó évében. A szovjet emberek sikerrel teljesítették ezt az ötéves tervet is és most hatalmas lendülettel harcolnak az új — az ötödik — ötéves terv célkitűzéseinek valóra váltásáért. A Szovjetunió ipari termelésének volumenje már 1953-ban két és félszeresen túlhaladta a háború előtti, 1940. évi színvonalat. A felhívás ezzel kapcsolatban hangoztatja: „Békes gazdaságunk felvirágztatásának alapja, az ország védelmi képességének alapja a nehézipar volt és az is marad továbbra is. A párt meg a háború előtt az egész népgazdaság szocialista ujjaépítése és az országnak az aktív védelemre való előkészítése folyamán elsőrangú hatalmas nehézipart hozott létre. A háború utáni években újabb, hatalmas sikereket értünk el a nehézipar fejlesztésében. 1953-ban 38 millió tonna acél termeltünk a Szovjetunióban, kétszer annyit, mint 1940-ben; 320 millió tonna szén termeltünk ki, kétszer többet, mint 1940-ben és 52 millió tonna kőolajat, hetven százalékkal többet, mint 1940-ben; 133 milliárd kilowattóra villamosenergiát termeltünk, 2,8-szer többet, mint 1940-ben. Sokkal gyorsabb ütemben növekszik és fejlődik iparunk alappillére, a szovjet gépipar; 1953-ban 3,8-szer több gépet és felszerelést gyártottunk, mint a háború előtti 1940. évben.”

Jelentős sikereket ért el a Szovjetunióban a szállítások fejlesztésén és az építkezések terén. Ugyancsak nagyszerű sikereket mutatkoznak a könnyűipar terén is. A könnyűipar fejlesztésében elért sikerek megteremtették az alapfeltételeket a népi fogyasztási javak gyártásának fellendítésére. A Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet kormány széleskörű programja alapján az élelmiszeripar fejlesztésével kapcsolatban 2—3 év alatt jelentősen emelkedik a lakosság közszükségleti cikkeivel, úgy élelmiszerekkel mint iparcikkeivel való ellátásának színvonala. Ezzel kapcsolatban a felhívásban felsorakoztatott számok, adatok, önmagukért beszélnek: „1953-ban különösen a második félévben, az ipari népi fogyasztási javakat termelő ágazatai sokkal gyorsabb ütemben fejlődtek, mint 1952-ben. Még 1952-ben ezen iparágak termelése 10,5 százalékkal emelkedett, addig 1953 második felében a növekedés 14 százalék volt. Most megkezdődött több száz textil-, bőr- és cipőgyár, továbbá élelmiszeripari ágakhoz tartozó üzem építése. Csak 1953-ban körülbelül 300 közfogyasztási cikkkel ellátott új gyár kezdte meg működését. A meglévő könnyűipari és élelmiszeripari üzemek kibővültek és legkorszerűbb felszereléssel látják el.”

Kiemelkedő sikereket ért el a Szovjetunió népe a mezőgazdaság terén is. A fontosabb mezőgazdasági növények vonatkozásában nemcsak elérték, hanem túl is haladták a háború előtti vetésterületet és a hektárhozámot. A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága szeptemberi plenáris ülésének határozatában és a pártnak és a kormánynak ezt követő mezőgazdasági kérdésekre vonatkozó határozataiban konkrét harci programot dolgozott ki a szocialista mezőgazdaság összes ágainak gyorsított fejlődésére.

A Szovjetunió Kommunista Pártja, amikor arra törekszik, hogy szüntelenül növelje az egész közösségi termelést, úgy ipari, mint mezőgazdasági szempontból, az a cél vezérli, hogy a szovjet nép jólétét emelje és maradéktalanul kielégítse a Szovjetunió népeinek szakadatlanul növekvő anyagi és kulturális szükségletét. E cél — mint a felhívás rámutat — megvalósítása a párt és a kormány egész tevékenységének legfőbb törvénye, a kommunista építési programjának legfőbb alkotórésze.

Nagyszerű megvalósításokat ért el a Szovjetunió a szocialista kultúra felvirágoztatásával. A Szovjetunió Kommunista Pártja egyik legfontosabb feladatnak tekint, hogy biztosítsa az élenjáró szovjet tudomány felvirágoztatását és szüntelen fejlesztését. A szovjet tudósok számára a gyümölcsöző alkotómunka minden feltételét biztosították, akik az ismeretek minden területén egész sor rendkívül fontos felfedezéssel gazdagították a tudományt. Előreléptetőtték az atomenergia előállításának módszereit s ezzel felszámolták az USA monopóliumát e téren. A szovjet tudósok sikerrel oldják meg a Szovjetunió óriási természeti erőforrásai felhasználásának problémáját a nép érdekében.

Megteremtette a Szovjetunió Kommunista Pártja a munkások szilárd szövetségét a dolgozó parasztsággal. Az a hatalmas erő, amelyet ez a szövetség képez, biztosítja a Szovjetunió népei számára az újabb és újabb sikereket a kommunizmus építésének dicsőséges útján.

A Szovjetunió Kommunista Pártja nemzeti politikájával megteremtette az egyenjogú népek megbízható barátságát, a soknemzetiségű szovjet állam legyőzhetetlen erejének forrását, a testvéri szovjet köztársaságok összes sikereinek feltételét.

A felhívás ismételtlen leszögezi a Szovjetunió töretlen békepolitikáját. A szovjet külpolitika világos és határozott, a béke és az összes népek közötti barátság politikája. Ezt a politikát a nagy Lenin, a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet állam megalapítója nyilvánította ki, aki kimutatta, a két különböző gazdasági rendszer — a szocialista és a kapitalista rendszer — huzamos, békés egymásmelletti létezésének lehetőségét.

A Szovjetunió Kommunista Pártja a szovjet szocialista rendszer nagy fölényére támaszkodva, szilárdan vezeti az országot a kommunizmus építésének győzelmei felé. A párt egész tevékenységét Marx—Engels—Lenin—Sztálin tanításai vezérik. A párt világtörténelmi jelentőségű győzelmekre vezette a Szovjetuniót, mert a dolgozók élcsapatként mindig a nép bizalmára, az emberek millióinak alkotó kezdeményezésére támaszkodott és támaszkodik ma is.

A párt, a kormány és a nép egysége a Szovjetunió népeinek a kommunizmus útján való szilárd előrehaladásának alapja és összes győzelmeinek éltető forrása. Ennek az egységnek eleven kifejezése a kommunizmus és a pártönkivüliek választási blokkja. A kommunista párt a szakszervezetekkel, a Komzomollal és a dolgozók má szervezeteivel együtt vesz részt a Szovjetunió Legfelső Szovjetjének választásán. Közös jelölteket javasoltak úgy a kommunisták, mint a pártönkivüliek számára. A kommunisták és a pártönkivüliek blokkja az összes előző választásokon változatlanul győzelmet aratott.

Március 14-én ismét választás előtt áll a hatalmas Szovjetunió. E napon a szocializmus országának sok-sok millió választópolgára ismét szoros egységben jelenik meg az urnák előtt, hogy leadja szavazatát a kommunisták és pártönkivüliek blokkjára, ezzel a Kommunista Párt politikájára szavaznak, a párt által kijelölt feladatok valóra váltására, a nép anyagi és kulturális színvonalának szüntelen emelésére, a szocialista állam hatalmas ereje megszilárdítására, a béke megőrzésére és megszilárdítására, a kommunista társadalom építésére.

Bodnáras elvtárs távirata Bulgaryin marsallhoz, a Szovjet Hadsereg lennállása 36. évfordulója alkalmából

TÁVIRAT

N. A. BULGARYIN, a Szovjetunió marsalljának

Moszkva

Fogadja Miniszter Elvtárs, a dicsőséges Szovjet Hadsereg lennállásának 36. évfordulója alkalmából az RNK hadserege katonáinak forró üdvözlését és szíves éreztetését.

Kérem, engedje meg szilárd meggyőződésem kifejezését, hogy a román-szovjet barátság szakadatlanul fejlődni és erősödni fog. Ez hozzájárul a népek közötti béke fenntartásához és megszilárdításához.

Emil Bodnáras, hadseregtábornok, az RNK Fegyveres Erőinek minisztere

Közlemény

A minisztertanács ügyeinek főigazgató-sága közli:

1954 február 25-től kezdődően az egész ország területén megkezdik a világító petróleum szabad árusítását, literenként 1,50 lejcs áron.

A szövetkezeti központot felhatalmazták, hogy a falvakban árusított mennyiség árához hozzájárulása a felmerülő költségeket (szállítás, stb.).

A szabadon történő árusítással párhuzamosan, fenntartják a világító petróleum árusítását szelvényekre is, literenként 50 banis áron.

A minisztertanács 4332. számú határozatában az 1954. évi, a fűtés és főzés céljára szolgáló petróleum kiosztásáról G. szelvényekre vonatkozó előírások, folyó március 31-ig érvényben maradnak.

A közlekedési minisztérium és a belkereskedelmi minisztérium feladata, hogy a jelen közlemény rendelkezéseit megvalósítsa.

Sorozatos ujitások megjavították a munkafolyamatot

A „Refacerea” konzervgyár munkaközössége pártunk Központi Vezetőségének augusztus 19—20-iki bővített plenáris ülésén hozott határozata után lendületesen, nagy szorgalommal dolgozik. Munkáját észszerűsítésekkel és újításokkal egyszerűsíti.

A gyümölcskonzerv osztályon a megtöltött gyümölcsöket ládák szállítására, bevezették a szalagrendszert. Előzőt a nehéz ládákat kézzel hordták egyik üzemosztályból a másikba. A szalagrendszerrel kiküszöbölték a nehéz testi munkát, ugyanakkor időmegtakarítást is értek el. Ugyancsak a gyümölcskonzerv osztályon a megtöltött hordókat szállították, ma azonban, ujtás után, szivattyúval szívják át a lekvár-főző üstbe. A lekvár-készítő osztályon az 1. számú munkacsoport felelőse Cionca Teodor, aki az elmúlt hónapokban 114 százalékos normatelteljesítést ért el. A 2. szá-

mu csoportban 15 elvtárs dolgozik. Péter Livia irányításával. A csoportfelelős 105 százalékkal szárnyalta túl normáját januárban, e szép eredményt nagymértékben a szovjet Vorosin és Zsandarova módszer alkalmazásának köszönhetik a gyümölcsíz készítő osztály tagjai.

A megtöltött gyümölcsöket ládákat ma már géppel zárják le, míg eddig kézzel szegezték.

A hús- és főzelék-konzerv osztályon is átszervezték a gyártási folyamatot. Beállítottak egy szalagot, ami a munkasztalokhoz szállítja a nyersanyagot és a csomagoláshoz szükséges dobozokat, üvegeket. Bevezették a gyártási folyamat ellenőrzését, ami a minőség megjavítását eredményezi. Ugyancsak a minőség megjavításáért kilenc minőségi brigádot szerveztek, ahol 72 dolgozó végzi napi feladatait.

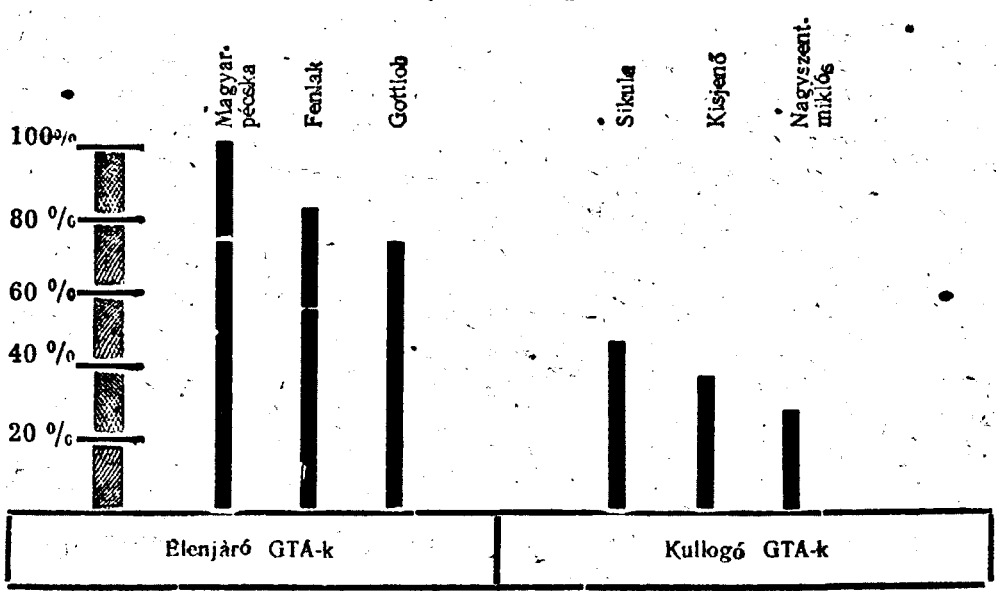
Gyorsítsák meg a gépek és traktorok javítását a kullogó GTA-k

Tartományunkban a gép- és traktorállomások dolgozói a tavaszi vetési kampánnyal kapcsolatos feladatok ismeretében, lelkesedéssel végzik a traktorok és a vetéshez szükséges mezőgazdasági gépek javítását. A tavaszi vetési kampány zavartalan menete függ a gépek idejében történő, jó megjavításától. Számos gép- és traktorállomás munkaközössége fokozott lendülettel végzi a gépek javítását, hogy kellő időre, jól felkészülhessenek a kampányra.

A magyarpécskai gép- és traktorállomás pártalapszervezete helyesen irányította az üzemi bizottság munkáját, szocialista versenyeket szervezett és hathatós felvilágosító munkát fejtett ki a dolgozók között. Ennek eredményeként a magyarpécskai gépállomás február 14-ig 100 százalékban teljesítette a traktorok és a mezőgazdasági gépek javítási tervét. Fokozott ütemmel halad a javítás a fenlaki, kürtösi, gottlöbi és az ujaradi gép- és traktorállomásokon is. Ezekon a helyeken

február 20-ig 70—80 százalékban végeztek el a javítási munkákat. A kellő irányítás és szervezés hiányossága mutatkozik meg Neudorfon, Sikulán, Kisjenőn és főleg Nagyszentmiklóson, ahol a gépállomások indokolatlanul lemaradtak a javítási munkálatokkal. A nagyszentmiklósi gép- és traktorállomáson például mindössze 25 százalékban javították meg a traktorokat, míg a kisjenői gép- és traktorállomáson 36 százalékban teljesítették a havi tervet. Ezekon a helyeken nem használták ki kellően a beírt erőforrásokat az alkatrészek előállításánál.

Rohamosan közeledik a vetés megkezdésének ideje s ez elengedhetetlenül maga után vonja a javítások ütemének fokozását. Szükséges, hogy a javítással lemaradt gép- és traktorállomások dolgozói sürgősen meggyorsítsák a javítás ütemét, mert tőlük függ a tavaszi vetési kampány kellő időben történő megkezdése és ezáltal az 1954. évi bőséges termés biztosítása.

Levelek a szerkesztőséghez

Bevezették a „panaszláda” módszerét

Pártunk kapcsolata a dolgozó tömegekkel állandóan fokozódik, amit az is bizonyít, hogy a dolgozók pártunk minden akciójában tevékenyen részt vesznek és bizalommal fordulnak kérésükkel a párthoz. Hogy ezt a kapcsolatot az üzemekben és vállalatoknál mind jobban kiszélesítsük, gyakorlatban kell alkalmaznunk pártunk módszereit.

Az „Olaj” termelőszövetkezet vezetősége is bevezette a „panaszládát”. Szövetkezetünk elnöke háromnaponként személyesen nyitja ki a ládát, elolvassa a leveleket és feldolgozza valamennyi üzemszervező dolgozója előtt. Az elvtársak most már bátrabban vetnek fel különböző kéréseket, alkalmazzák a bírálatot és önbírálatot is.

A húzóár osztály munkásai például a legtöbb bírálat a munkavédelem felől, mert többszöri felszólításra sem utalt ki számukra munkaruhát. Az öntőde munkaközössége fiatalpu bakancsban dolgozik, ami nem felel meg egy öntődében, ahol a kipattanó szikráktól hamar lángot kaphat a fatalp.

Kotvány Lucsia, levelező.

Kérvények családi házak építésére

A „I. Rangbet” gyár öntődjének dolgozói körében nagy lelkesedést keltett a minisztertanács munkáslakások építéséről szóló határozata. Az öntődeből 12 dolgozó nyújtott be kérvényt arra a hosszulejáratú kölcsönre, amellyel maguknak kényelmes, tágas, egészséges családi házat építhetnek. A határozatból kitűnik pártunk és kormányunk állandó gondoskodása, amellyel a dolgozó tömegek életszínvonalának szüntelen emelését biztosítja.

Pártunk és kormányunk intézkedései városunkban nagyban hozzájárulnak a még mindig fennálló lakáshiány kiküszöböléséhez.

Makkos István, levelező.

Javítsák meg a „Teba” gyár felé vezető utcák közvilágítását

A „Teba” gyár első váltásának dolgozói reggel fél hatkor kezdenek munkához. Számos dolgozó a Cuza Voda utcán keresztül haladva ér a gyárba. Az utcában egyetlen egy villanykörte sem ég, a sikos gyalogjárón és kocsin a vaksötétben csak bukdácsolva, botorkálva közlekedünk.

Már számtalanszor kértük a villanygyár vezetését, helyezzenek el néhány villanykörtét főleg az olyan utcákban, ahol még a gödrök is megnehezítik a közlekedést. Kérésünk a mai napig eredménytelen maradt.

A „Teba” gyár dolgozóinak nevében kérem az illetékeseket, a legrovidebb időn belül intézkedjenek, mert nekünk nem elég az, hogy a főutcákon minden ötven lépésnél ég egy-egy körte.

Kiss János, levelező.

Fellendült a kulturélet a „Vörös Lobogó” gyárban

A kulturmunkánál igen fontos, hogy a kultúrcsoportok ne elégedjenek meg az elért eredményekkel, mert az egyhelyben való topogás a kulturmunkában is lemaradást jelent.

Igy történt ez a „Vörös Lobogó” gyárban is, melynek táncosportja az 1953. évi szakszervezeti kultúrversenynél első díjat nyert és így országos viszonylatban is jó nevet szerzett magának.

A sikert természetesen nemcsak magunknak, hanem a párt- és szakszervezet irányító, lelkesítő munkájának, sokoldalú támogatásának köszönhetjük. A sikerek után azonban elvonultunk megpihenni babérjainkon. Vezetőink változtak, s az újak nem tördtek a kultúrcsoporttal, nem támogatták munkájában. Ez az oka annak, hogy a nagysikerű, országos hírűvé vált szép népi tánc, a „gáinai leányvásár” táncosai széledtek. A táncosport felbomlott.

Egy februári reggelen a babérok szunynyadó kultúrcsoport tagjai és Hockfelner kultúrfelelős elvtárs izgatottan pattantak fel.

Mi történt? Csak annyi, hogy a CFR kultúregyüttese versenyre hívta ki a „Vörös Lobogó” gyár kultúregyüttesét.

Ez a felhívás szokatlanul nagy izgalmat keltett a „Vörös Lobogó” gyár kultúregyüttesénél, s ez érthető is. Amíg mi aludtunk, a CFR kultúrcsoportja rendszeres próbákat tartott és teljesen kész műsorral várja a versenyt.

Mezőgazdasági szaktanfolyamon tanulnak a kollektivisták

A valkányi kollektív gazdaság tagjai meggyőződtek a fejlett agrotechnikai módszerek alkalmazásának jelentőségéről és elhatározták: ismereteiket tovább bővítik, hogy az 1954. évben még szebb eredményeket érhesse el a terméshozam fokozása terén. A rajoni néptanács mezőgazdasági osztályának segítségével mezőgazdasági

Hockfelner kultúrfelelős elvtárs rábórt, hogy nagy felelősség nehezedik a vállaira. A versenyfelhívást a gyár dolgozói nagygyűlés keretében egyhangúan elfogadták. Nincs tehát kitérő. A munkát azonban nem lehet a versenyre való készülődéssel kezdeni, hiszen elsősorban a csoportokat kell átszervezni.

Szerencsére azonban a dolgozók sohasem hagyták cserben azt, aki pótolni akarja mulasztásait. No, meg a „Vörös Lobogó” gyár kultúregyüttesének nehéz munkával kivívott jó hírneve is függ a verseny eredményétől. „Rajta, a munkára hát!” — ez a jelszó járta be a gyár minden zugát. A felhívás hirdetése óta minden részlegben, műhelyben folyik a szervezkedés, boldogan irakoznak fel öregek, fiatalok, férfiak, nők, ki a színjátszó csoportba, ki az énekkarba, táncosportba, kedvük, tehetségük, rátermettségük szerint.

Legelőkebbiek a táncosok, akik elhatározták, hogy újra tanulják a „gáinai leányvásárt” s emellett más népi táncokat is felvesznek műsorukba. Megelőnkült a kultúrotthon tája, felveri a fiatalok jókedve, a tánc zaja és az ének hangja. Kedden és pénteken folynak a próbák, ahol mindenki legjobb tudása szerint igyekszik tanulni, hogy a kulturmunkában eddig elért eredményeket ujjakkal gyarapítsák.

Koch Klára, levelező

Mercsák Hona, levelező

Jólsikerült kultúrelőadás Kisiratoson

Kisiratoson a betűvető tanfolyam cigány hallgatói február 13-án, a község kultúrotthonában, jólsikerült előadást rendeztek. Bérczi Ferenc, a tanfolyam vezetője és a kultúrelőadás rendezője az előadás előtt elmondott beszédében hangsúlyozta, hogy népi demokratikus alkotmányunk biztosítja a cigányok részére is a teljes jogegyenlőséget úgy politikai, gazdasági, mint kulturális téren. Beszédében méltatta a népi zene szerepét és kapcsolatát a dolgozó nép tömegeivel. Megemlítette Dankó Pistát, Magyar Imre munkásságát, akik alkotásaikkal hoz-

zájárultak a magyar népzene fejlődéséhez.

A beszéd után a szereplők népdalokat, táncokat mutattak be. Nagy sikert arattak Kiss Erzsébet és Kiss Anna szóló énekszámai, valamint Janovits István, Kovács Miklós és Janovits Piroksa gyönyörű cigánytánca.

A kultúrotthon a bevétel egy részét a betűvető tanfolyamon résztvevő cigányok taneszközökkel történő ellátására fordítja.

Wittman János, levelező

SPORT

Megkezdődtek a minősítő mérkőzések

ICO—METALUL ARANYOSGYÉRES
1:0 (1:0)

A Locomotiva stadionban 4000 néző előtt játszottak le az „A”-csoportba való bekerüléért az első minősítő mérkőzést, amelyen a nagyváradi ICO minimális győzelmet aratott a játék nagyrésztében többször támadó, de gólképtelen aranyosgyéresiek ellen. A mérkőzés egyetlen gólját a 43. percben Nagy lövése után Demien szerezte, akinek lábán a labra irányítválozatva jutott a balserokba (1:0). A második félidőben a 29. percben Mari szabadrugását a kapufa mentette. Mindkét kapunál adódtak helyzetek, de az eredmény nem változott. Összeállítások: ICO: Ianc—Tirjak, Verzar I—Stirbei, Tudose, Cuc—Demien, Nagy, Sulyok, Vlad, Kiss. METALUL: Riter—Lazar, Felecan—Ban, Mari, Rujici—Muresan, Sefa, Lucaci (Cacoveanu a 61. perctől). Kopil II, Buruian. Kiténtek: Tirjak, Stirbei, Tudose, Demien, Kiss, illetve Lazar, Mari, Felecan, Kopil II és Buruian. A mérkőzést a bukaresti Schuder kiűzően vezette Mitran és Asztalos határőrök segítségével.

Mozik műsora

„DOZSA GYÖRGY” mozi: Elveszett levél.

Román filmbemutató. (Közkívárra meghosszabbítva). Előadások: 3, 6 és 9 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: Február 27-ig: Aliosa Pticin kalandjai. Ifjúsági film.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBAK JANOS” mozi: Február 26-ig: Hamupipőke és az apród. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozi: Február 25-én: A buharai emir. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDOK” mozi: Hamupipőke. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gă): Február 25-ig: Szabóné. Előadások: hétköznap: este 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikela): Február 28-ig: A legyőzhetetlen város. Előadások: hétköznap: este 7 órakor, vasárnap: 2, 4, 6 és 8 órakor.

—O—

„AZ ARADI ALLAMI SZINHAZ MOSORA: Csütörtökön, február 25-én este 8 órakor: A kerge birka. Szombaton, február 27-én este 8 órakor: A kerge birka.

BABSZINHAZ: Minden vasárnap délután 4 órakor magyarnyelvi előadás: Jancsi és Juliska. (Hánel és Grelet.)

„AZ ORVOSTUDOMÁNYI TARSASAG aradi fiókja pénteken, február 26-án este 7 órakor előadást rendez a poliklinika nagytermében. Előadó: dr. Bulzan Gh.

A Szovjetunió szocialista nemzetei a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet viszonyai között*)

Irta M. KAMMARI.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom új korszakot nyitott az emberiség történelmében. Új ez a korszak a népek közti kapcsolatok történelmében is. 1917 októberében kezdődött meg az új, szocialista nemzetek kialakulásának, fejlődésének és felvirágzásának korszaka, a szocializmus és a kommunizmus felépítését szolgáló együttműködés korszaka. E korszak alapos tanulmányozása a marxista-leninista társadalomtudomány egyik legfontosabb feladata.

Az Októberi Szocialista Forradalom előtt burzsoá nemzetek voltak csupán, amelyek a fejlődő kapitalizmus időszakában, a feudális széttagoltság felszámolásakor keletkeztek. A burzsoá nemzetek kialakulásának gazdasági alapja a spontánul fejlődő kapitalista piac volt. A kapitalizmus fejlődése gazdasági szempontból szervező egésszé fogja össze a kialakulóban lévő nemzet különböző rétegeit. Lenin még 1894-ben, a narodnyikok ellen vívott harc idején rámutatott arra, hogy a folyamat élén a burzsoázia áll és ezért a nemzeti kapcsolatok megjelenése nem törzsi kapcsolatok egyszerű folytatása, kibővítése és általánosítása, ahogyan a burzsoá történelemírás és szociológia állítja, hanem a burzsoá kapcsolatok kialakulása és fejlődése. Történelmi szempontból a nemzetek megjelenése haladó folyamat. A fejlődő kapitalizmus időszakában a burzsoázia forradalmi osztály volt és harcolt a nemzetek felszabadításáért a feudális-monarchikus iga alól, a nemzeti szuverenitásért és a nemzetek függetlenségéért. Az imperializmus korszakában azonban a kapitalizmus a nemzetek

legfőbb elnyomójává vált. A burzsoázia félrelökte a burzsoá-demokratikus szabadságjogok és a nemzeti függetlenség zászlaját s áruba bocsátja a külföldi imperializmusnak a nemzet érdekeit.

„Sztaün „Nemzet” kérdés és leninizmus” című munkájában (1929) összefoglalja az Októberi Szocialista Forradalom s a Szovjetunió szocialista építésének tapasztalatait és kimutatja, hogy a burzsoá nemzeteken kívül vannak már új nemzetek is, a szocialista szovjet nemzetek, amelyek a régi burzsoá nemzetek alapjain alakultak és fejlődtek ki, miután Oroszországban megdőntötték a kapitalizmust, felszámolták a burzsoáziát és nacionalista pártjait s megteremtették a szovjet rendszert.

A burzsoá nemzetek élén a burzsoázia áll a maga nacionalista pártjaival, amelyek a nacionalizmus mérgevel fertőzik meg a dolgozók tudatát, a más népek iránti bizalmatlanságra és gyűlöletre nevelik az embereket, egységfrontot alakítanak az imperializmussal, más nemzetek területeinek megkaparintására törnek, politikájuk más nemzetek és a nemzeti kisebbségek elnyomására és leigázására irányul. A munkásosztály a burzsoá nacionalizmus ideológiájával és politikájával a proletármunkásköziség ideológiáját és politikáját állítja szembe, harcol a burzsoázia ellen, harcol a hegemoniáért a nemzet kebelében.

A szocialista nemzetek, amelyek első ízben a Szovjetunióban alakultak ki, lényegesen különböznek a burzsoá nemzetektől. Az új, szocialista nemzetek egységesebbek, mint bármelyik burzsoá nemzet.

A szocialista nemzetek élén a munkásosztály és ennek internacionalista pártja

áll. Ez az az erő, amely összeforrasztja és vezeti a szocialista nemzeteket. A szocialista nemzetek osztályalapja a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége, e szövetség vezetője pedig a munkásosztály. Ezt a szövetséget azért teremteték meg és azért erősítik, hogy győzelemre vihesse a szocializmus építését, hogy eltüntethessék a kapitalizmus maradványait, a nemzeti elnyomás igaát, a burzsoá nacionalizmust, hogy biztosíthassák a nemzetek jogegyenlőségét, a nemzetek és a nemzeti kisebbségek szabad fejlődését, a népek közti barátságot, az internacionalizmus győzelmét. A szocialista nemzetek egységes frontot alkotnak az összes elnyomott népekkel az imperializmus elleni harcukban.

A szocialista nemzetek kialakulása a Szovjetunióban a szocializmus építése során

A szocialista nemzetek kialakulása a szocialista forradalommal megvalósított gyökeres gazdasági, politikai és kulturális átalakulások alapján ment végbe. A szocialista nemzetekké formálódott régi burzsoá nemzetek átalakulása a burzsoá rendszer felszámolása és a szocialista rendszer megteremtése közepette ment végbe. A régi burzsoá nemzetek szocialista nemzetekké való átalakulásával párhuzamosan új típusú, szocialista nemzetekké alakultak át azok a népcsoportok is, amelyek a kapitalista korszak előtti viszonyok között éltek.

Mint ismeretes, hazánk több népcsoportja nem mehetett át a kapitalizmus szakaszán, noha a kapitalizmus befolyásolta gazdasági és társadalmi rendszerüket és kisebb-nagyobb mértékben bekapcsolódtak Oroszország kapitalista fejlődésének általános folyamatába. A kapitalista korszak előtti termelési viszonyok között élő népcsoportok átalakulása szocialista nemzetekké, elsősorban a termelési viszonyok felszámolását követeli meg és azt, hogy helyükbe szocialista termelési viszonyok lépjenek. A népcsoportok átalakulása nemzetekké és e fejlődési szakasz megszüldésére hosszú történelmi folyamat, amely felöleli a népcsoportokat alkotó törzsek bizonyos nyelvi, gazdasági és kulturális egységének megteremtését.

A szocialista nemzet kialakulása nem korlátozódik a nemzeti kérdés megoldására. Kétségtelen, hogy a szocialista nemzetek kialakulási folyamatának legfontosabb alkotó eleme éppen a nemzeti kérdés megoldása, különösen olyan soknemzetiségű országban, mint a Szovjetunió. A nemzeti kérdés azonban alá van rendelve egy általánosabb és alapvetőbb kérdésnek: a szocialista forradalom és a proletárdiktatúra kérdésének.

A szocialista nemzetek kialakulásának első és legfőbb politikai előfeltétele és alapja a proletárdiktatúra kiképzése és uralomra juttatása. Csupán a proletariátus diktatúrája biztosíthatja a munkásosztály és a parasztság tartós szövetségét, valamennyi kizsákmányoló osztály felszámolását, a szocialista társadalom felépítését. A nemzeti kérdés csak a munkásosztály diktatúrája alapján oldható meg, mert ez az egyetlen igazságos, internacionalista proletár megoldás.

A szovjet hatalom fennállásának első napjától kezdve kinyilvánította Oroszország népeinek szabad önrendelkezési jogát, megsemmisítette a nemzeti elnyomást minden formáját, megszüntetett minden jogegyenlőtlenséget, megteremtette a feltételeket a nemzeti államélet kifejlődésére s gazdasági és kulturális fejlődésére s lehetőséget biztosított országunk valamennyi nemzetének és népcsoportjának.

*) Megjelent a „Kommunist” 15/1953. számában.

Két dolgozó paraszt — kétféle életmód

„Kitaposott ösvényen“

Fürge János nagycsanádi dolgozó paraszt 48 évvel ezelőtt telepedett le a községben, hogy ott „szerencsét“ próbáljon. Sokan mások, köztük Rakonczai Miklós is, Fürge Jánossal együtt bérés-kedtek. Együtt indultak el az élet útján.

Fürge János szülei is, mint ő maga, bérésként dolgoztak a földbirtokosoknál. Ez az élet még a száraz kenyert sem biztosította a család számára.

— Nagycsanádon — mondja Fürge János — kedvezett ugyan a szerencse, bőven találtunk munkát, de továbbra is csak a nyomor volt osztályrésznünk, nehezen tengtük életünket.

A hercegi birtokból földet béreltek és azt művelték. Husz éven át tarták hol árendában, hol pedig felesbe a földbirtokosok földjeit és még arra sem felt, hogy fedeleit huzzanak a fejük fölé. Kitört a háború s ez még inkább fokozta a nélkülözést. A háború alatt a fronton Fürge Jánosnak is földet és házhelyet ígérték, de mindez ígért maradt. Házhelyet kapott ugyan a községen kívüli lapályon, de itt nem építhetett.

Fürge Jánosnak 1930-ban, tehát több mint husz évi megfeszített munka és nélkülözés után sikerült egy kis házat építenie, ahol 1945-ig nyomorúságban élte életét. A demokratikus földosztás alkalmával 5 hektárnyi földet kapott s ezután már saját földjét dolgozta s munkájának gyümölcse nagyrésztet sem kellett másnak adnia. Fürge János családjának élete gyökeresen megváltozott a multhoz viszonyítva. A földreform nem maradt pusztá tőrvény, a kapott föld sem került többé vissza a kizsákmányolókhöz. A béréskedésnek, az árendás föld és az ezzel járó nélkülözéseknek végeszakadt. Az 1946–47. években Fürge János is kiegészíthette gazdaságát. Tehent, két lovat vásárolt magának s így ma 5 hektár területen gazdálkodik. Állattalományát egy tehén, egy ló, egy csikó, 1 hizó, 3 juh, 16 nyúl és szárnyasok képezik. Négytagú családjával együtt dolgozza a földet, tavaly pedig a géppalloság segítségét kellett igénybe vennie, mert egyik lóva elpusztult, még mielőtt felszántotta volna a földet.

— Sok a tennivaló öt hektár földön — mondja Fürge János. — Kora tavasztól késő őszig a határban tartózkodunk. Hajnalról éjszakáig dolgozunk s a munkánk távolról sem olyan jövedelmező, mint a kollektív gazdaságban. Ott, ha elpusztul egy ló, vesznek helyébe másikat, no meg aztán a munkakörülmények is jobbak. A kollektivisták a nagy munkaidőben reggel hattól este hatig

dolgoznak, nem úgy, mint mi: látástól vakulásig — ahogy mondani szokás. Meg aztán a termés sem egyforma minden évben. 1952-ben például gyengén adott a buza, a vetésen hónapokig állt a víz s emellett kevés termést a tengeriből is.

Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztnak éppen azért, mert egyéni, sok teherrel kell megküdenie. 1953-ban Fürge János bő termést aratott. Kenyérnek való is maradt bőven, de mire a vetőmagot félre tette, valamint a kovácsnak mezőőröknek járó részt átadta és az elmúlt évi szárazság következtében vett kölcsönöket visszafizette, nem maradt eladásra gabonája és így az elpusztult ló helyébe nem vásárolhatott másikat magának.

Új utakon...

Rakonczai Miklós nagycsanádi dolgozó paraszt 1952-ben szakított az elaprózott földparcellákon való gazdálkodással és belépett a dolgozó parasztok közös gazdaságába, mert megértette, hogy csak a kollektív gazdaság biztosít számára boldog és gondtalan életet.

Rakonczai Miklós, mint sok száz csanádi dolgozó paraszt, azok közé tartozik, akik veritékes munkájuk gyümölcsét évtizedeken át a Semlénnyiek és más földbirtokosok asztalára hordták. Semlénnyit birtokát dr. Tischler országgyűlési képviselő vette át s ekkor a parasztok élete meg sulyosabbá vált. Rakonczai Miklós árendába vett egy részt a birtokból, de ezzel csak gondját és baját szaporította. A földbirtokosok alaposan felverték a gabona árát, de csak az új termésig. Amikor a paraszt betakarította a termést, hirtelen leest a gabona ára, s a dolgozó paraszt munkájának gyümölcseért annyit sem kapott, ami elegendő lett volna az árenda kifizetésére.

Hyen volt az élete Rakonczai Miklósnak, Fürge Jánosnak és a többi dolgozó parasztnak a tőkés-földesuri rendszer idején, mig nem az 1945. évi földreform után, saját gazdaságot alapíthattak. Rakonczai Miklós szorgalmasan dolgozott családjával együtt, s ennek eredményeképpen, 1948-ban tehent, 1949-ben pedig két lovat és ezeket vásárolt. Miután gazdaságát megszilárdította, teljes felszereléssel, lovaival együtt, belépett a kollektív gazdaságba, mert felismerte a közös gazdálkodás felsőbbrendűségét.

— Örömmel dolgozom társaimmal együtt! — mondja Rakonczai Miklós — mert közös célunkért, boldogságunkért harcolunk. Felelősséggel és felelősséggel együtt tevékenykedünk a 3. számú brigádban. Tavaly például hárman dolgoztunk a családból és közben én betegeskedtem is, mégis 560 munkanap-egységért bőven jutott a termésből. Van mit aprítani a tejbe... akár két évre is elég lesz a 36 mázsa buza, amely tisztán megmaradt, hiszen ebből már sem a kovácsnak, sem a mezőőröknek nem kell adni. Vetőmagra pedig nincs gondom.

Álfogja a nemzeti kapcsolatok minden valóját, a nemzetek és népcsoportok történelmi fejlődésének minden fokát, hogy független politikai életre kelte a legelmaradottabb tömegeket is s megtalálja az utat valamennyi népcsoport szívéhez, meg a legkisebbekéig is, amelyeket a kapitalizmus erőszakos beolvasására és pusztításra állt.

Országunkban a szocialista nemzetek kialakulásának egész folyamata a Kommunista Párt vezetésével ment és megy végbe. Pártunk politikájának alapvető elveit a nemzeti kapcsolatok kérdésében már 50 évvel ezelőtt, az Országos Szociáldemokrata Munkáspárt II. kongresszusán elfogadott programban megfogalmazták. Ebben a programban, amelynek tervezetét Lenin dolgozta ki — az alábbi követelményeket fogalmazták meg: „Szükséges helyi önkormányzatot, tartományi önkormányzatot azoknak a helységeknek, amelyeknek különleges életfeltételei vannak, vagy ahol a lakosság különleges összetételű (3. szakasz); a kaszk megsejntetését és valamennyi állampolgár teljes jogegyenlőségét, — nemre, vallásra vagy nemzetiségre való tekintet nélkül — (7. szakasz), a lakosság jogát az anyanyelvén való oktatásra, amit az állam és az önkormányzatok szervek költségén létesítendő iskolákkal kell biztosítani; minden állampolgár jogát arra, hogy a gyűléseken anyanyelvén használja; az állam nyelve mellett az anyanyelv bevezetését is valamennyi helyi és állami közintézményben (8. szakasz); önkormányzati jogot az államot alkotó valamennyi nemzet számára (9. szakasz). Lenin és Sztálin műveiben még 1917 októberé előtt elmélyülten és minden részletre kiterjedően kidolgozták a nemzeti kérdésnek ezt az internacionalista és következetesen demokratikus programját; a szovjet korszakban pedig továbbfejlesztették, konkrétizálták és átültették a gyakorlatba. A Kommunista Párt nemzeti politikájának elveit pontosan meghatározza az 1917 novemberében kiadott kiáltvány az oroszországi népek jogairól és a párt VIII. kongresszusán elfogadott program.

Nehéz feljegyezni mindazt, amit Rakonczai Miklós és családja az évvégi zárószámadás alkalmával kapott a gazdaságból. Néhány számadat azonban elegendő ahhoz, hogy egy szorgalmas kollektivistá család jövedelmét értékeljük. Rakonczai Miklós családja 560 munkanap-egység után kapott 1100 lejt készpénzben, 36 mázsa búzát, 840 kiló árpat, 210 kiló napraforgómagot, 9 liter pálinkát, bort, 17 kiló cukrot, 18 méter ruhaanyagot, 252 kiló burgonyát, 3 mázsa fát és többféle terményt, meg takarmányt. Mindez elegendő ahhoz, hogy kellőképpen megelégedjen egy kollektivistá és egy egyéni dolgozó paraszt család jövedelme közötti különbséggel.

— A kollektív munka bőséget hozott a házámba — mondja Rakonczai elvtárs. — Igaz, tengeri kevés termést az idén — hét mázsát kaptam, — de a hiányzó tengerit máshol pótolhatom. Mig egyénileg gazdálkodtam, nem is gondolhattam rádióra. Most meg ez is... — közben kezével az asztalon lévő rádióra mutatott — derült örömet hozott a házba. A rádiót és a kérekepat a kollektív gazdaságból kapott pénz-összegekből vásároltam.

Rakonczai Miklós háztáji gazdasága nem lebecsülendő. Az ólakban egy anyasertés 10 malaccal, mellettük pedig két hatalmas hizó látható. Fejűstelen sem hiányzik a házból. A kertben pedig szőlőt, burgonyát és takarmányrépat termesztenek. Boldog is ez a család, mert munkája kifizetődik a kollektív gazdaságban.

— Amire a dolgozó paraszt számít — mondja Rakonczai elvtárs — azt mind megtalálja a kollektív gazdaságban... Minek is vártam volna tovább a belépéssel... a jót nem kell halogassa az ember. Pártunk megmutatta számunkra a boldogsághoz vezető utat.

Es Rakonczai Miklós belépett a közös gazdaságba, mert boldog akart lenni. Számítása, amint látjuk, beteljesedett.

Pártunk és kormányunk segíti a dolgozó parasztságot, olyan határozatokat és intézkedéseket léptetett életbe, amelyek az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok gazdaságainak megerősödését eredményezik. Ez a segítség valóban a dolgozó parasztság életkörülményeinek megjavítására irányul, azonban a boldog és gondtalan élet megteremtésének egyedüli útját csak a kollektív gazdaságokban végzett munka biztosíthatja.

Nagycsanádon a dolgozó parasztok közös akaratából és erejéből létrejött hatalmas kollektív gazdaság, valóban példaként áll a még egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok előtt. S a rakonczai miklóskok egyre többen ismerik fel a közös gazdálkodás előnyét. A csanádi kollektivisták örömmel gondolnak arra a napra, amely számukra, a kollektív gazdaság megalakulásával, az új élet kezdetét jelentette.

Gáspár József

A fogbetegségek megelőzéséért vívott küzdelem

Már több, mint egy évtizede, hogy a szovjet tudósok arra a felfedezésre jutottak, hogy egyes vidékek ivóvizének fluor tartalma és a lakosság fogmegbetegedése között szoros összefüggés van. Hosszas kísérletezés, megfigyelés és tanulmányozás után megállapították, hogy a legkedvezőbb fluor koncentráció, az ivóvizben az, ha egyrészt fluor van az egymillió rész vízben. Ez az arány elegendő ahhoz, hogy a fogmegbetegedések gyakoriságát lényegesen lecsökkentse. Azt is megállapították, — s itt különös érdeme Lukomszki szovjet tudósának van, — hogy a fluoron ezen káros megelőző gátló hatása csak akkor érvényesül, ha az első 7–10 életévben kerül a szervezetbe, amikor a fogzománc még fejlődésben van.

A gyermekkorhoz fogászati osztálya már ötödik éve alkalmazzza a fogmegbetegedést megelőző védőkezelésnek ezt a formáját, amellyel a Szovjetunióban a kariesisfrekvenciát sikerült lényegesen csökkenteni.

A helyes fogápolást korán kell megkezdni. A gyermekeknek ugyanúgy szükségük van a tejfogakra, mint a felnőtteknek a fogakra. Fogfájásan nem lehet dolgozni, de tanulni sem. Beleg fogakkal táplálkozni sem lehet rendszeren, — a gyermek lesoványodik és a megbetegedések igen sok formája adódhat elő. Nagy tévedés tehát, hogy a tejfogakat nem kell ápolni és szükség esetén kezelni.

Kötelességünk kezelni az összes olyan iskolák tanulóit és az első és hatodik osztályosokat védőkezelésben részesíteni — fluorizálni. Ezenkívül természetesen a város többi gyermekei is kezelésben részesülnek csejtálynok hároméves kortól tizenöt éves korig, ha akut megbetegedéssel jelentkeznek.

Ma már kétségtelennek látszik az ellenőrző vizsgálatok alapján, hogy ennek a szomatológiai akciónak, amelyet a szovjet tudósok kísérletei alapján alkalmazzunk, komoly eredményei vannak. Folytatódó és szigorúan következetes alkalmazása erősen csökkenti majd a fogak romlását, az egész emberiség egyik legelterjedtebb népbetegségének terjedését.

Dr. Iritz József,
a gyermekkorhoz fogászati
osztályának főorvosa

200–300 százalékos túlteljesítés az újítás alkalmazásával

A „Vörös Lobogó“ gyár forgószalag osztályának dolgozója és mestere, Guttman Lajos, az elmúlt napokban értékes újítással könnyítette a marások munkáját. A marógépre olyan készüléket szerelt, amelynek segítségével a gép önműködően elvégzi a vagonrugók szükséges marásokat.

Ezt a műveletet ezelőtt léghalappal véggezték, amely nagy erőfeszítést igényelt és sokszor tervük teljesítését is csak nehezen érték el. Az újítás után a munkások könnyebb kézi munkával, mint ezelőtt, 200–300 százalékos túlteljesítést is elérnek.

Az újítás előtt nyolc óra alatt 186 munkadarabot martak, ma azonban elérik az ötszáz darab marását is.

Drecin Maria,
levelező

A szovjet hatalom természeténél fogva nemzetközi, mert a soknemzetiségű szovjet állam vezetője a munkásosztály, amely ellensége minden elnyomásnak, tehát a nemzeti elnyomásnak is, zászlóhordója a proletárinternacionalizmus eszméjének. A szovjet állam a népek kölcsönös testvéri barátságán és támogatásán alapszik.

A Szovjetunió munkásosztálya a szovjet államrendszerben a szovjet föderációban és autonómiában találta meg a nemzeti kérdés helyes megoldásának kulcsát, mint a nemzetek szövetségének és együttműködésének politikai formáját a szocializmus építésében. A szovjet föderáció és autonómia lényege abban áll, hogy ebben az államhatalom nem a nemzeti burzsoázia, mint a burzsoa föderációban és autonómiában, hanem az egyes nemzetek munkásai és parasztjai. Eppen ez, a szovjet föderáció és autonómia osztlálapja biztosítja a nemzetek teljes jogegyenlőségét és szabad elhatározásukból fakadó egyesülését a közös szövetségi államban.

A szovjet köztársaságok egyesülése a Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetségében a szovjet rendszer lényegéből fakadt és ugyanakkor a gazdasági fejlődés és a külpolitikai körülmények tették szükségessé. Szükség volt erre az egyesülésre, hogy közös erőfeszítéssel végtelenségig a gazdasági romlásnak, helyreállítsák a nép gazdaságot, iparosítsák az országot, hogy nemzetiségre való tekintet nélkül az összes dolgozók érdekeinek megfelelően helyesen osszák el és fejlesszék ki a termelőerőket, hogy az ellenséges kapitalista bekerítés körülményei közepette felépítsék a szocializmust s olyan erővé változtassák a Szovjetuniót, amely befolyásolhatja és a dolgozók érdekeinek megfelelően megváltoztathatja az egész nemzetközi helyzetet.

A szovjet állam internacionalista jellege, a szovjet autonómia és föderáció rugalmassága és változatos formái, a Kommunista Párt helyes politikája a nemzeti kérdésben, lehetővé tették a szovjet hatalomnak, hogy

A párt programja és politikája a nemzeti kérdésben a társadalom fejlődésének objektív törvényén alapszik. A párt nem feledkezik meg arról, hogy a kapitalizmusban a nemzeti kapcsolatok tekintetében két ellentétes irányzatú harc folyik:

„A fejlődő kapitalizmus — írja Lenin a „Bírálat jegyzeték a nemzeti kérdésben“ című cikkében — két történelmi irányzatot ismer a nemzeti kérdésben. Az első a nemzeti élet és a nemzeti mozgalmak megjelése, harc bármilyen nemzeti elnyomás ellen, a nemzeti államok megalakulása. A második: A nemzetek közötti különböző kapcsolatok fejlődése és szorosabbra válása. A nemzeti korlátozások megdöntése, a töke nemzetközi egységének megteremtése; általában a gazdasági, politikai és tudományos egység megteremtése, stb. Az első irányzat a fejlődő kapitalizmus korszakában érvényesült, a második az imperializmus korszakában. Mindkét irányzat — a maga nemében — haladó jellegű. Az első — a nemzetek felszabadítására irányuló harc — előkészíti az előfeltételeket a felszabadult népek szabad elhatározáson alapuló szövetségére és testvéri együttműködésére az eljövendő egységes, szocialista világ gazdaságban. A második — a népek közötti gazdasági kapcsolatok megteremtése, a nemzeti kizárólagosság megszüntetése — előkészíti az egységes szocialista világ gazdasági viszonyok közötti kapcsolatát. A kapitalista viszonyok között azonban, főleg az imperializmus korszakában — haladó jellegűek és történelmi jelentőségük ellenére — mindkét irányzat rendkívül ellentétes módon fejlődik. Konfliktusba kerülnek egymással, mert a népek gazdasági és területi egyesülése a kapitalizmus fejlődése során nem az egyenlő népek szabad elhatározása alapján történik, mint a szocializmusban, hanem úgy, hogy egyes nemzetek elnyomnak másokat. Ebből fakad a népek elkerülhetetlen harca az erőszakos egyesítés, a monopoltok kizsákmányolás és az imperializmus ellen.

E két irányzat harca a kapitalizmus fejlődésének világtörvénye a nemzeti kapso-

latok kérdésében. Ez a harc a soknemzetiségű burzsoa államok történelmének tartalma és az jutja be őket a csőd szélére. A burzsoázia tehetetlensége az említett ellentmondás megoldásában — ez okozza a burzsoa politika csődjét a nemzeti-gyarmati kérdésben.

Ezzel szemben a kommunizmus számára ez a két irányzat nem jelent megoldhatatlan ellentmondást, hanem csupán két oldalt ugyanannak a folyamatnak; az elnyomott nemzetek felszabadításának az imperializmus járma alól és szabad elhatározásukból történő egyesülésüknek az egységes szocialista gazdaság alapján, a teljes jogegyenlőség, a kölcsönös bizalom és testvéri együttműködés alapján.

A marxizmus-leninizmus mind a két irányzatot figyelembe veszi a nemzeti kérdésben és meghagyja a nemzetek örendelkezési jogát egészen a különválásig és önálló állam alakításáig, elismeri valamennyi nemzet szuverenitását és jogegyenlőségét, valóra váltja a munkások szervezkedésének nemzetközi elvét és a proletármunkások szejelében neveli a dolgozókat.

A Kommunista Párt harca Lenin vezetésével az oroszországi forradalmi munkásmozgalom internacionalista egységéért, a kapitalista elnyomás alatt szülő népek felszabadításáért, szükséges és egyik legfontosabb előfeltétele volt annak, hogy a proletariátus a forradalomban kivívja magának a hegemoniát, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmét. Országunk népei csak az orosz proletariátus és a Kommunista Párt köré tömörülve, egyesült erővel tudták megdönteni a cárizmust és a kapitalizmust, csak így tudták visszavenni a burzsoa-földesuri ellenforradalom és a nemzetközi imperializmus minden támadását. Ennek az egységnek köszönhető, hogy kivívták és megvédték a szabadságot és függetlenséget s felépítették a szocializmust, most pedig bizalommal haladnak a kommunizmus felé.

(Folytatása lapunk legközelebbi számában)

Előkészületek a Legfelső Szovjet választására

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ közli:

Az SzSzkSzk Legfelső Szovjetjének március 14-iki választását megelőző kampány hatalmas lendülettel folyik.

Az SzSzkSzk Legfelső Szovjetje két kamarájának — a Szövetségi Szovjet és a Nemzetiségek Szovjetje — az 1331. számú választási körzetben beiktatott jelöltjei között vannak a kommunista párt és a szovjet kormány vezetői, ismert államférfiak, aktivisták, munkások, parasztok és értelmiségiek. A jelöltek listáján szerepelnek az SzSzkSzk valamennyi nemzetiségeinek, a szovjet társadalom valamennyi rétegének, különböző foglalkozású emberek, kommunisták és pártmunkások képviselői.

Ezek között találjuk Marina Volkonskaja, Kalinyin városbeli szövőnőt, Vera Ilarion bjeloruszai parasztasszonyt, Szamed Vurgun azerbajdzsáni költőt, Ivan Metreveli gruz acélöntőt, Viktor Blajenyov mozonyvezetőt, a szovjet békeharcbiztonság tagját, Johan Eichfeld-et, az Eszt SzSzk Tudományos Akadémiájának elnökét, Nyikolaj Tyicint, az ismert szovjet agrobiológust és más jelöltek százait.

A vállalatok munkaközösségei, intézmények, szervezetei, szovjet állampolgárok, széles körben élnek az alkotmányban biztosított jogokkal, hogy propagandát fejlessenek ki jelöltjeik mellett, gyűléseken, sajtóban és a rádióban.

A szovjet újságok ezrei hasábjainon a szovjet nép legjobb fiainak szentelt cikkeket közölnek.

A rádió külön adásban népszerűsíti a jelölteket. A napokban mindenfelé nagygyűléseket tartanak, amelyeken a választók találkoznak az SzSzkSzk Legfelső Szovjetjének képviselőjelöltjeivel. A városi és falusi gyűlések rendelkezésére a legjobb épületeket bocsátják s így a választóknak alkalmuk nyílik személyesen megismerniük jelöltjeiket és azok tevékenységét a közélet és a termelés terén.

Legutóbb a következő választók találkoztak választóikkal: Ljubov Ananova szövőnő, Alla Taraszova, az SzSzkSzk népművésze, Jaov Szaraban esztérgályos, Szjoda Ahadova textilmunkáshő, a Komszomol Központi Bizottságának titkára, Alexandr Szelepin, Vaszilij Szolovjev-Szedoj zeneszerző és mások.

Moch volt francia belügyminiszter jelentése az európai hadseregről

PARIS. (Agerpres.)

Jules Moch volt belügyminiszter, a szocialista párt tagja a francia nemzetgyűlés külpolitikai bizottsága elé terjesztette az európai hadseregre vonatkozó jelentését.

A jelentés az európai hadsereget nyíltan „tehetetlennek” mondja, mert az európai politikai közösség minisztertanácsa — a védelmi közösség politikai szerve — számos, pontosan részletezett esetben csak egyhangú szavazat esetén hozhat határozatot, s így nem fejtethet majd ki gyakorlatilag érvényes tevékenységet. A volt szocialista miniszter szerint, tekintve a közösségben résztvevő hat állam álláspontja közötti különbséget, könnyű megérteni,

hogy a minisztertanács az esetek többségében nem tudott meggyezésre jutni. Az „európai miniszterek tanácsának” nincs szavazata a lényeges kérdésekben, amelyek a politikai közösségre vonatkozó szerződés előírása szerint a „főbiztosság” hatáskörébe tartoznak.

Jules Moch jelentése élénk vitára nyújtott okot a politikai bizottságban az európai hadsereg hívei és ellenfelei között. A DPA hírügynökség jelentése szerint különösen éles vita alakult ki az európai védelmi közösség tagállamainak pénzügyi hozzájárulása körül.

A bizottság folytatja munkáját.

Az amerikai bíróság nem bünteti a négerk ellen elkövetett erőszakos cselekedeteket

PITTSBURG. (Agerpres.)

A „Courier” című amerikai napilap híradása bebizonyítja, hogy az amerikai bíróság nem bünteti a négerk ellen elkövetett erőszakos cselekedeteket.

A lap szerint Wille de Brinson négyt feleségével együtt egy harminc főből álló banda elrabolta Dublin városbeli (Georgia állam) lakásáról és a város melletti erdőbe hurcolta. Itt gumibotokkal véresre verték őket és homokot szórtak sebeikre. A

huligánok a város elhagyására szólították fel a Brinson házaspárt és belővöldöztek lakásukba is. A Brinson házaspár három támadóját felismerte. A rendőrségben tett vallomások szerint kettő ezek közül elismerte, hogy a Ku-Klux-Klan tagja. A bizonyítékok ellenére, a dublini törvényszék fahérből alakult vádhatósága „bizonyíték hiányában” a három bűnös ellen nem indított eljárást.

Harold Stassen ellenőrző körutja során Vietnámba érkezett

SZAJGON. (Agerpres.)

Harold Stassen, az amerikai úgynevezett kölcsönös biztonsági hivatal volt külföldi gazdasági műveletek irodájának igazgatója, jelenleg ellenőrző körutat tesz a Távolkeleten.

Stassen Japánban az ország felfegyverzését meggyorsító katonai segélykérés kérdéseiről tárgyalt. Japánból Vietnámba utazott, ahol több megbeszélést folytatott a vietnámi bábátlamok vezetőivel, az indokínai háború folytatására irányuló amerikai katonai segély növelésére vonatkozóan.

A France Presse hírügynökség saájgoni tudósítójának jelentése szerint Stassen találkozott a jelenleg Indokínát látogató Renée Plevén francia hadügyminiszterrel is. A

megbeszélésen jelent volt Maurice Dejean, az indokínai francia főbiztos, Pierre de Cheygnée, a francia hadügyminiszterium államtitkára és Elie tábornok, a francia vezérkar főnöke. A tárgyalások folyamán megbeszéltek a francia gyarmati hadseregnek és az indokínai bábkormányoknak szántandó amerikai fegyverszállítmányok fokozását.

Sajtóügynökségek jelentése szerint, Renée Plevén Washingtonba utazott, hogy meg tárgyalja az amerikai hatóságok képviselőivel a módszereket, amelyekkel fokozzák az Egyesült Államok részvételét a Vietnámban folyó háborúban. (A Vietnámi Demokratikus Köztársaság ellen, a szerk. megjegyzése).

Tíz százalékkal drágul Angliában a vasuti szállítás díja

LONDON. (Agerpres.)

Az angol szállításügyi miniszter a képviselőházban bejelentette, hogy március 1-től kezdve 10 százalékkal emelik a vasuti szállítás díját, valamint a kikötők és csatornák használati költségeit.

A „Manchester Guardian” hangsúlyozza, hogy a szállítási díjak emelése a szén árat tonnáként négy shillinggel, az acél árat pedig tonnáként kilenc shillinggel drágítja meg.

Az angol Iparszövetség egyik szóvivője kijelentette, hogy a szállítási díjak emelése megdrágítja az árucikkek kicsinybeni eladásait.

Az angliai kereskedelmi kamarák szövetsége is ellenzi a vasuti szállítás díjának emelését, amelyet „egy bolond határozatnak” mond. „A szállítási díjak felemelésének következményei — jelentette ki a szövetség egyik tagja — sokkal súlyosabbak lesznek, mint az kezdetben látszik”.

Rövid külföldi hírek

NEWYORK. (Agerpres.)

Az Egyesült Államok gépkocsi iparában beállott válság újabb és újabb vállalatokat sújt, amelyek megrendelés hiányában leállítják a termelést és elbocsátják a munkásokat. A „Studebaker” gépkocsigyár megszüntette az

éjszakai műszakot és 2500 munkást elbocsátott.

PRAGA. (Agerpres.) — A „Cseleka” jelentése szerint két amerikai újságíró, Helga és George Lohr menedékhelyet kért a Csehszlovák Köztársaságtól.

MISTER GREY PÓRULJART

Írta: V. RUBIN

WILLIAM GREY, elbeszélőstűnk nőse, ottin, a dolgozószobájában ült. Alig látott ki az irdatlan folyóirathalomból. Nyomasztó hangulatban volt és nem ok nélkül. Az a londoni lap, amelynek irodalmi kritikusa volt, sürgős feladatot bízott rá. Első pillanatra könnyűnek látszott, aztán kiderült, hogy az bizony kemény dió.

„Az 1953-as esztendő lezajlott — mondotta a szerkesztő. — Egyik legközelebbi számunkban ismertetnünk kell az elmúlt év irodalmi életét. Persze, minden nem fér bele. Csak vázolni, néhány jellemző vonással, példával, elmélkedéssel. Fődolog, hogy örömet szerezzünk az olvasónak. Mutasunk rá, hogy nem volt silány esztendő, irodalmunk nem topog egy helyben, a könyvek kelendők és az írók virulnak”.

Most mister Grey dolgozószobájában ült, szivta kialudt pipáját és lázas sietséggel lapozta át egyik újságot a másik után.

Előző este már papírra vetett egy pár — optimizmus-adaggal átszótt — bevezető mondatot és most szeretne volna néhány példával alátámasztani. De most jött a bökenő: ilyesmire nem tudott ráakadni. Szilárdan feltette magában, hogy addig folytatja a kutatást, amíg megfelelő példamagyarázatot talál. Egymásután lapozta át a folyóiratokat, átfutotta a napilapokat és bosszusan félreterakta őket.

Egyik irodalmi folyóirat hasábjain ismét névre bukkant. John Rowland írónak az angol regényről szóló nagy cikke feküdt előtte: De már a címe: „Haldoklik-e a regény?” — sem illet a megrendelt összefoglalásba. Tartalma azonban még szomorúbb volt. A szerző keserűen panaszkodta, hogy 1935-től 1950-ig tizenkilenc regénye jelent meg, azóta azonban egyetlen új regénye sem látott napvilágot. Más műfajra kellett átkapcsolnia. „Kriminológiai” könyveket, tudományos, majd vallásról szóló műveket írt. De egy szál regény sem került ki a tolla alól. „Ugyanez történt sok más íróval is” — fűzte hozzá és aggodalommal kérdezte: „Vajon nincs-e kivétel a regény, mint művészi forma?”

Hát bizony szomorú képet festett az öreg Rowland — dünyögte Grey.

Ni, itt a másik cikk. Tárgya ugyanaz, Philip Bentley ismét írói írta; címe: „A regény nem halhat ki”. Grey eleinte örvendezett. „Tilakozni akarok az ellen a szörnyű megállapítás ellen, hogy a regény kivészében van” — jelentette ki az író. Aztán részletesen kifejtette a regény előnyeit más műfajokkal szemben, valamint a benne rejlő korlátlan művészi lehetőségeket. Mikor azonban az úgy lényegére tért, éppoly borúlátó következtetésre jutott az angliai írók helyzetét illetően, mint Rowland, akivel vitába szállt.

„Ki kell azonban jelentenem — írta Bentley — John Rowlandnak az a megállapítása, hogy a fiatal regényírók jelenleg súlyos helyzetben vannak, helytálló és tényeken alapszik. Amde nem csupán a regényíró szenved a gazdasági viszonyok következtében. Ugyanígy válságos helyzetben van a fiatal költő s az ifjú színpadi szerző is. Hallgassa csak meg John Rowland a többi műfajok művelőit és meggyőződik, hogy az ő sorsuk sem könnyebb, mint a regényíróké, sőt talán még nehezebb... Súlyos gazdasági nyomás nehezedik Anglia egész mai irodalmi világára és csakhamar sok író lesz kénytelen más pályát választani magának”.

Hisz ez óráról-órara rosszabbodik — gondolta magában Grey. — Ezt a cikket sem illeszthetem be az összefoglalásba. — De mindjárt szemébe ötlött az a hír, hogy megjelent L. Strong kritikusi könyve: „Az írói mesterség”. — Na, ez a könyv majd felvidít — gondolta magában. S megint csalódott.

„Ebben a könyvben az első rész a legjobb, ahol a szerző azt a tanácsot adja mindenkinek, aki könyvet szándékszik írni: — Ne próbálkozzatok”.

Grey még elolvasott néhány cikket, aztán elhatározta, hogy nem írja meg az összefoglalást. — Majd inkább egy pár könyvismertetésből merítke; — gondolta — felsorolom néhány ragyogó, szórakoztató regény címet, kifejezem azok tartalmát és meggyőzőm az olvasót, hogy a helyzet korántsem oly vigasztaló. — De, jaj: még sűrűbb kép bontakozott ki előtte.

Ít, van Mary Reynaud, valamint Rodney Haarlant új regénye. A kritika elismerőleg nyilatkozott mindkét regényről. Holott mindkettő témáját a homoszexualitás életéből merítették. — Na, ez aztán valóban nem illik bele az évi összefoglalásba, — dohogta Grey és dühösen félredobta a folyóiratot.

TOBB TERJEDELMESEN recenziót talált egy másik könyvről is: „Hogy alamizsnára ne szoruljak” — volt a címe. Amde ez a „való életből merített és művészi megírt elbeszélés” egy prostituált nőről szólt. Grey ezt is kislejtette. De még mindig nem adta fel a reményt, hogy valami verőfényeset, biztatót talál. Most William Mowl könyve ragadt meg a figyelmét. Kiderült, hogy ebben meg a legközelebbi világháborúról van szó, amely állítólag elkerülhetetlen. Egy ideig töprengett, aztán arra a következtetésre jutott, hogy „az elkerülhetetlen harmadik világháború szörnyűségeinek leírásával” bajosan lehet az embe-

rekben bizakodást ébreszteni. Lemondott tehát erről a könyvről is.

John Windham két év előtt írt regénye sem állt messze ettől. Holmi vérszomjas növények, úgynevezett „Trifidiák” országába történt betörésről szólt. 1953-ban megjelent regényében új rémségekben kéjeleg: miként rohanták meg a földet a tenger fenekétlen mélységeiben alappangó titokzatos szörnyetegek. „Ezek a kocsonyaszerű lények — írja a könyvismertetés — az óceán legmélyebb helyein tanvázak és hamarosan kintatják ellenséges szándékukat. Mikor aztán az emberek rájöttek, miként kell leküzdeni őket, eltakarodtak a földről, de előbb még felduzzasztották a tenger szintjét és a szárazföld nagyrészt árvízrel öntötték el. Ennek következtében „mindössze hat-hét millió ember maradt életben a földkerekségen”.

A rémköpen sületlen kiagyallásokat sőt politikai irányzatosságtól bűzlő metélyet is fűszereznek. Az ilyesajta könyvek olvasóiból toborozódnak a különféle atomhisztériák hiszékeny áldozatai. A bírálók azonban szemrebbenés nélkül a „szórakoztató” művek közé sorolják ezeket a fércműveket. — Hát érdemes a lázálom világából merítenem? — töprengött Grey. — Mégis jobb lesz talán, ha a husból-verből való emberek világára, az életrajzi könyvek műfajára szorítkozom!

AKADT BOVEN ilyen könyvekről szóló recenzió is az előtte fekvő folyóirathalmazban. Fáradhatatlanul terjesztették ezeket a polgári sajtó által beharangozott „műveket” a könyvpiacra. Hőseik azonban olyan fából voltak faragva, hogy meg a nem nagyon válogatos Grey is ráncba vonta a homlokát. Frank James White író „Hargries története” című könyvét, egy hivatásos utóálló életrajzát ajánlotta a nyájas olvasó figyelmébe. A szokványos dicsérő könyvismertetés így szólt róla: „Ez a könyv egy hivatásos bünnöz kalandjait tárja elénk és hőse — szennyes mestersége ellenére is — megveri rokonzenyünkét”. Mindjárt mellette virított egy Angliában közismert kasszafuró életleírása, aki a háboru alatt a fasiszta német kémiszolgálat javára tevékenykedett. A harmadik könyv szerzője pedig maga B'emertz, Hitler pilótája volt; nyíltan magasztalta a háborút és el volt ragadtatva saját „hőstetteitől”.

Grey higgadt megfontolás után lemondott ezekről a könyvekről is. Aztán új ötlele támadt: talán inkább azokról az új angol folyóiratokról fog beszámolni, amelyeket 1953-ban indítottak. Elsősorban az „Encounter” lebegett a szeme előtt. Ezt a folyóiratot amerikai pénzen adták ki és Steven Spender „amerikanizált” angol író szerkesztette. Ez a kiadvány azonban annyira telítve volt leplezett embergyűlöli propagandával, hogy még a polgári lapok is elég hüvösen fogadták.

Az „Encounter” megjelenése a reakciós tényezők sorompóba állításáról tanuskodott. Ugyanis nagy ribilliót kellett a reakció táborában az a szép siker, amit a béke-mozgalom vívott ki az angol értelmiség körében. Grey képtelen volt ugyan ilyen tárgyilagosan mérlegelni a helyzetet, mégsem mente az „Encounter” meindulását olyan jelenségnek minősíteni, amely gazdagítja Anglia szellemi életét.

Hovatovább világos lett előtte, hogy aligha sikerül a szerkesztőségűl kapott megbízását teljesíteni. Tudta, hogy kitos lesz a szerkesztővel való kimagyarázkodás, de a szemléltető cikket nem írta meg.

A MISTER GREY által átnézett lapok és folyóiratok korántsem adtak teljes képet az ország kulturális életéről. Ha betekintett volna a haladószellemű sajtóba, igen sok fontos és nagyon érdekes jelenséget észlelt volna. Mindez Angliában az elmúlt évben zajlott le a néplétségek életében. Például: sokan szálltak síkra azért, hogy meg kell védeni az angol kultúra nemzeti hagyományait; volt számos népdal-ünnepség, sok új könyv és színmű látott napvilágot haladó szellemű szerzők tollából; működővel színelőadásokban sem volt hiány. Aztán: megjelent a „Daylight” folyóirat, amely a népből származó ifjú írók verseit és elbeszéléseit közölte; az írók és művészek egyre nagyobb mértékben vették ki részüket a békemozgalomból. Greyék folyóirata azonban igyekezett mindezt elhallgatni. De ha Greynek történetesen kedve szottyan, hogy cikkeiben ezekről a tényekről emléskét legyen, megmondhatjuk előre: amugysem közölték volna.

Bejezésül meg kell jegyezmem — ezt az olvasó alkalmasint már sejtette is —, hogy mister Grey kitalált személy. Ezzel ezemben szóról-szóra igazak azok a cikkek és könyvismertetések, amiket említettem. A „John O'London Weekly” folyóiratban, a „Times” irodalmi mellékleteiben és más — 1953 második felében megjelent — kiadványokban láttak napvilágot.

Egyébiránt nem lehetetlen, hogy mister Grey valamelyik élő hasonmása valóban nyőbeütötte a dolgot és megírta azt a cikket, hogy az angol polgári irodalom berkeiben minden csendes és aggodalomra semmi ok.

De vajjon az olvasó elhiszi-e neki?

(Megjelent a „Literaturnaja Gazeta”-ban).